

Zimska jabelka. 10. Plameni beli kardinal (Lukas VI. 2 a) Geflammtter weisser Kardinal. Zelo veliko ploščasto ali okroglo, navadno nepravilno vzraščeno jabelko je močno razširjeno po pokrajinah reke Odre. Lupina je mastnata in tenka ter svitlo-zelene barve, pozneje lepo rumene; prisolnena stran je z svitlo ognju podobno rudečico naslikana, kakor da bi plamenela. Meso je redko, sočnato in vinsko-kiselnatega okusa. Zori od novembra do februarja in še dalje. Odlična je ta sorta in za gospodarstvo jako pripravna, manj za namizo. Drevo je krepke rasti, napravi široko krono k zemlji visečim vejevjem. Rodi rano in obilno; vendar tirja močno vlažno zemljo. Priporočuje se tudi za mrzle kraje, kjer se kaj dobre zemlje najde.

11. Alantek (Lukas V. 3 b.) Alant-Apfel tudi knežnek, narisani imperijal, debeli car, cimetnik, mnihovec imenovan je veliko, visoko vzraščeno keglu podobno jabelko. Lupino ima tenko, nježno, na drevesu ivnato; barva je s prva rumenkasta pozneje celo rumena. Prisolnena in deloma odsolnena stran je leskeča, rudeče-progasta, pikasta in zavmita. Značajan je pri tej sorti močno dišavni dinjam podobni duh. Meso je rumenkasto in ima prijeten, cimetrov okus. Sad zori meseca novembra in trpi tudi celo zimo, ter je zelo cenljiv kot zanamizni in kot gospodarstveni sad. Drevo raste krepko, napravi krogli podobno krono, ter rodi rano in hvaležno. To jabelko je zadovoljno tudi z lahko zemljo, in je celo v mrzli legi malo občutljivo. Kot cenljivo zimsko jabelko se močno priporočuje.

Tržne novosti. Srebro več časa ni imelo nobene prave cene, ali ob enem bila je na naše začudenje vsa kupčija na slabem. Sedaj pa cena srebru naglo raste — 116 — to kaže na boj, a tudi kupčija se je začela živahnije gibati, cena gre kvišku — zlasti pri zrnju. To se vidi najbolj na poglavnih naših trgoviščih na Dunaju in v Peštu. Zadnje dni se je ondi zglasilo veliko kupcev za pšenico, rž in oves, za druga žita menje; cena je v obče poskočila, a tržci se nadjajo še večje cene; pravijo: če nastane rusko-turška vojska, potem se bo iz Rusije in Rumunije le malo zrnja izvažalo; v Ameriki je bila letina slaba, na Francoskem in Angleškem pa imajo premalo zrnja, zato bo de cena še več pridobila. Bog daj ubogi kmetje že itak dolgo na njo čakajo. — Klavna živina: voli, krave, teleta, prešiči so zadnji teden pri ceni na slabšem; kupcev je bilo povsod malo. — Knoper se lahko proda. — Predivo je letos lepo in veliko ga je in ljudje ga lahko in dobro prodavajo. — Tudi po hmelju zelo poprašujejo. — Isto velja o deteljinem semenu, ki je v ceni tudi pridobilo. Žali Bog, da našim bralcem cene dopovedati ne moremo, ker povsod drugači računijo. Nova meterska mera je vse zmešala. — Po strdi sedaj menj poprašujejo, isto velja o posušenih slivah, tem bolj pa iščejo dobro volno; zlasti

fabrikanti v Brnu in Reichenbergu jo radi kupujejo. — Vinska kupčija je pa še vedno na slabem, še bolj kakor v branju, cena je zopet padla, ker se letošnje vino kaže slabo; kupci segajo bolj po starejših vinih. Novega vina je sploh malo in to je iz večja slabo. Na Avstrijskem je štrtinjak po 60—70 fl.; na Štajerskem se je pri sv. Petru pod Mariborom štrtinjak prodal po 71 fl. z posodo vred; na Ogerskem je vina dobiti po 50 fl. kolikor ga kdo hoče. Sicer pa tudi na Laškem, Nemškem in Francoskem letos niso veliko vina pridobili, in vendar se vinska kupčija pri nas nikamor ne gene; kleti po mestih so polna vina. Temu glavni vzrok je sedaj vladajoči liberalizem; visoka vžitninska dača brani krčmarjem vino po ceni točiti; zato prosto ljudstvo pije čedalje menje vina temveč pa pive in žganjice — zlasti po mestih; visoka gospoda pa pije tuje vino, ker ga sedaj smejo skoro brez cola vvažati, med tem, ko se naša vina nikamor ne morejo ne znatno izvažati, ker se tirjajo strahovite colnine, ki se morajo v zlatu ali srebru plačati: Nemčija tirja 2 fl. 50 kr., Švedija 5 fl. in Rusija 11 fl. 34 kr. colnine od centa našega vina; Švica 6 fl. 50 kr. in Angleška 8 fl. 70 kr. od vedra in naposled Belgija 23 fl. in Holandinja 28 fl. od hektolitra. Zato pa imamo konservativci prav, ako zahtevamo veliko colnino zoper tuje vino in tuje blago, sicer pridemo na nič, če že nismo.

Konjev redi Štajerska sedaj 5560 zrebcev, 33057 kobil, 15186 koplencev, 7555 zrebet, skup tedaj 61355 glav. Razredjeni so v 6 plemen; 1) težki noriški konji v anizkem in muriedolskem delu Štajerske; 2) težki vozni konji ob Bistrici, Rabi in ob srednji Muri; 3) težki vozni in ježni konji Ljutomerski; 4) lahki vozni in ježni konji na dravskem polju in pri Brezicah; 5) težki vozni konji v savinjski in gornji dravski dolini; 6) lahki noriški konji v Laškem in Gornjemgradu.

Seme rigajskega (ruskega) lanu. Kdor tega semena kaj dobiti hoče po nizki ceni in zanesljivo dobro blago, ta se naj do 31. dec. 1876 pismeno obrne in oglasi v kanceliji štajerske kmetijske družbe v Gradcu (Landwirthgesellschaft, Schmiedgasse Nr. 25, Graz.) Cena je 27 kr. za kilogram, 15 kr. za stari funt.

Sejmovi na Štajerskem 15. dec. pri sv. Križu pri Slatini in v Radazgivesi: 19. dec. v Ljutomeru in v Teharjih.

Sejmovi na Koroškem 13. dec. v Trabeniku; 18. dec. v Paternijonu; 20. dec. v Milstadtu.

Dopisi.

Iz Pohorja. (Zahvalnica.) Pretečeni teden smo na Htinji obhajali redko slovesnost. Kakor

so nekdaž Juda Makabejski in njegovi junaški brati poslali 12 tisoč drahem srebra v Jeruzalem, da bi se v tempelju opravljale daritve za grehe na vojski pobitih, — ker dobra in sveta je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni — prišli so tudi odsluženi hlinjski vojaki k svojemu dušnemu pastirju, ter ga prosili, naj bi se daritva sv. meše služila za tovariše, ki so na raznih bojiščih od l. 1848—1866 padli in pa tudi zahvalnica se obhajala za vse druge, ki jih je Bog še zdrave in žive obranil; kar se je tudi 28. listop. po dobroti in s pomočjo sosednih Šmartenskih gospodov prav slovesno zgodilo. Naši vojaki so prišli s svetinjami na prsih v cerkev in tudi drugega ljudstva je bilo polno v hiši božji, kakor da bi bil kak poseben praznik. Vojaki so šli po opraviilu okoli altarja in so darovali nekaj za uboge revne kristijane, ki so jih neusmiljeni Turki vsega oropali. Ni sicer veliko, kar so darovali, ker je pomanjkanje denarja in so hudi dnevi — pa dali so z dobrega srca. Nekaj teh vojakov je služilo že slavnega očeta Radeckija na laških bojiščih, nekaj se jih je vojskovalo na Magjarskem, 2 še celo v Slesvig-Holštajnu in nekaj pri nesrečni Sadovi zoper Pruse, kjer je bil tudi eden izmed njih hudo ranjen. Svinčenka mu je šla skozi usta, mu odtrgala prednje zobe in se ustavila — vendar je srečno ozdravil in je zdaj gospodar na planini in uživa plačilo invalida. Vprašani, ali bi šli še nad sovražnika domovine in cesarstva? Odgovorili so, da bi še šli, ako bi bilo treba in bi jih svitli cesar klicali — pa najraje bi šli nad Turčina, od kojega so letos v „Sl. Gospodarju“ brali, in čuli tolike vnebovypijoče grozovitosti. Tega že rojenega sovražnika Kristusove vere in zakletega dušmanina vseh Slavjanov bi še — kakor nekdaž za Lavdona, generala slavnega spomina — radi s smodnikom kadili in škropili z smrtonosnimi svinčenkami in po golih turških bučah bi še radi udrihali z bridkim mečem, da bi tekla turška črna kri — in gnala mlinske kamne tri!

Kakor se iz tega vidi, pri nas ni sledu ne tiste navdušenosti, tistega sočutja za Turke, kakor je to najti med Magjari in tudi drugod; pač pa imamo kerščansko sočutje do uboge, oropane raje (kristijane), ki od turške sile nezunane muke trpi. Sočutje imamo za krščanske Bolgare, Hercegovince, Bosnjake in Srbe, ki so jih posebno letos turške divje trope na kole natikali, njih drobno deco klali, nedolžne device in žene skrunili, jim stanja požigali, jih ropali, ubijali in morili ali pa z ranami obdali ter jih na pol mrtve ležati pustili! Kdaj bo že vendar enkrat ustal tisti usmiljeni Samaritan, ki bode ubogim turškim kristijanom rane obvezal ter jih posadil na konja zlate svobode? Kdaj bo vendar enkrat na gorah balkanskih zasvetilo solnce prostosti ter svoje žarke pošiljalo tje doli po rodovitnih planjavah pod turškim jarmom trpečih krščanskih Slavjanov, da ne bo treba pesniku več zdihovati: vsemu svetu solnce sije —

le kod Balkana nije? Ali bode olikani svet še zmirom mirno gledal nečloveška djanja zverinskih mohamedanov in mimo šel ter jih trpel? potem je to narobe svet, ne več olikan in krščansk — ampak se je ali požidil ali pa pomohamedanil!

(Konec prih.)

Od sv. Marjete pri Pesnici. (Stanje tukajšne šole.) Kakor povsod, tako se tudi pri nas pomanjkanje učiteljev živo občuti. V pretečenem šolskem letu smo dobili novega podučitelja; ali komaj je nekaj tednov podučeval, že je moral k vojakom, dasiravno je bil z dekretom v stalno službo sprejet. Služba podučitelja je zopet razpisana in preteklo bo zopet nekoliko tednov morebiti mesecev, preden podučitelja dobimo. Da se po takem ravnanju veliko časa zgubi, leto preteče in se otroci ničesar ne naučijo, to je jasno.

Naročilo se je že v preteklem letu tukajšnim občinom, da imajo novo šolsko poslopje postaviti, ker sedanje ne zadostuje več tirjatvam; ali ima pa šola zadosti učnih moči, na to pa se ne gleda. Kaj pomaga če stavite šolskej mladini same gradove, če pa ni učiteljev za nje dobiti — zlasti pridnih redko!

Iz Stare ceste pri Ljutomeru. (Ogenj) smo imeli tukaj 26. novembra. Okoli 9. ure zvečer je pri obče spoštovanej krčmarici, vdovi Mariji Košarjevi začelo goreti; ogenj je vse pokončal: poslopje, zrnje, obleko, seno, slamo in vse kar je bilo na dilah. Ognja nismo mogli poprej nastaviti, ker ga ni nihče brž zapazil (začelo je namreč zadi pri svinjskem hlevu goreti), ker je veter jako močno pihal in nekaj tudi zato, ker so mnogi ljudje, kojih je veliko privrelo, roke križem držali ter mladi in stari v ogenj zijali. Nesreča je ovo familijo tem bolj hudo zadela, ker ni bila zoper ogenj zavarovana, in ker njej je pred 7 leti tudi ogenj vse pokončal. Pravijo, da je hudoben človek ogenj zatrosil; to bi bila res strašna hudobija! Škodo je sodnija cenila na 800 fl. Da se je vsaj nekaj ognju zabranilo, to je bilo le mogoče z prizadevanjem nekaterih pridnih gasilcev, posebno c. k. rezervistov, katerim vsem Bog plati njihov trud!

Iz Brežic. (Nesreča.) Minulo je že nekaj časa, kar je neka dekla z svojim 4 letnim otrokom šla na njivo delat. Da bi si pot do njive skrajšala, je mahnila po železnici med Brežicami in Vidmom. Pojdoč se je nekoliko mudila pri ženi železniškega čuvaja. Misleča, da se njeni otrok s čuvajevim igra, se poda dekla na njivo in med tem pridrdra mimo železniški vlak. Brž potem zapazi neki železniški delavec zraven šinje ležati otroka vse krvavega; vlak mu je odlomil jedno roko in ga v glavo hudo ranil. Nesrečno dete je res bilo deklino in je še tisti den umrlo kot žrtva lehkomišljenosti in malomarnosti svoje matere.

Iz Braclavec pri Polenšaku. (Zanemarsjene steze). Iz mnogih krajev beremo v „Slov. Gosp.“, kako okrajne in srenjske steze popravljajo

in zboljšavljajo, le od nas ni tega slišati, ker kaj takega res nihče poročati ne more. Naše steze so namreč hudo zanemarjene. Kdo je temu kriv? Mnogokrat malomarni okrajni zastopi, še večkrat bojazljivi predstojniki, največ pa lenobni cestnikarji, ki na vse drugo zmislijo zlasti na denarje, katere pri srenjah ali okrajnih zastopih dobivljajo, le na svoje steze ne. Nekateri cestnikar je menda iz cukra stvarjen, ker se v dežu ne upa na stezo, da bi vođo iz nje spuščal, napolnjene jarke iztrebil. Kupi so sicer že navoženi po našej stezi, pa cestnikar ni toliko dober, da bi jih razkopal in razvozil; prej ni časa imel, zdaj pa ne more. Tak človek ni vreden peněz, katere srenjo stane!

Iz Ormuža. (Hudobija.) Neko večer proti koncu meseca oktobra se pripeljajo po Dravi flosarji s 3 flosi naloženimi z lesovino do našega mesta, jih ustavijo in z novim vožjem privežejo za sohe na premiščen. Trudni flosarji se podajo spat in proti polnoči res trdno zaspijo. Sedaj prilize hudoben flosar nekega drugega flosa, prereže novo vožje in ga ukrade. Ni dolgo trpelo in flosi začnejo po Dravi plavati, česar pa speči flosarji niso čutili. Flosi plavajo naprej in zadenejo v mlin niz Ormuža, kar je tudi flosarje vzbudilo; 2 planeta brž kvišku in splazita na mlin, eden pa skoči v Dravo in obtiči srečno na bližnjemrodu. Mlin se sicer ni vtrgal, ali veliko dela so imeli flosarji, preden so flose izpraznili in jih zopet od mlina h kraju spravili; zgodila bi se lahko bila mnogovrstna nesreča na življenju in imetju, to pa vse zavolj hudobne poželjivosti po nekoliko sežnjih novega vožja. Tat je vožje skril pod streho mlina, pa je bil zasačen, ko je poznej po nja prišel — vendar ničesar neče obstati in vse trdovratno taji. Človek je res pravi hrust s kosmato vestjo!

Od sv. Martina na Paki. († Priden mož pokopan.) V petek 24. novembra smo tu pri podružni cerkvi sv. Janeza v Gornjem pokopali Tomaža Sagrađišnika po domače starega Urečnika moža, da je malo takih. Bil je rajniki že 6 let na preužitku, mnogo let cerkveni ključar za našo podružno cerkev. Težko bi pero popisalo njegove zasluge za njo. Bil je mož navadno bolj ojster pa tudi neizrečeno dober in usmiljen posebno do ubogih. Žalostno je za berača ali potnika, kedar v mrzli zimi ali hudem snegu po cele veseli obere, preden najde svoje prenočiše; ali pri rajnemu možu ga ni iskal zastonj. Že od daleč so berači in popotniki vlekli na njegovo hišo rekši: grem k Urečniku, tam bom ostal črez noč, dobro vedoči, da tam se dobi dobra večerja in zajuternik. Ob velikih praznikih: kakor o božiču, puštnih dnevih, velikonočnih praznikih, bilo jih je vselej mnogo pogostovanih pri njegovi hiši. Z eno besedo bil je rajniki Tomaž dober in usmiljen oče, posebno do ubogih; vsakemu je rad pomagal, ako je le bilo mogoče, bodi z živežem bodi z oblačilom ali z denarjem; ni pustil človeka od hiše, da bi mu ne bil kaj postregel. Bil je pa tudi občno ljub-

ljen in spošтовan ne le samo po domači fari, tudi široko okoli, kar se je tudi pri njegovem pogrebu videlo. Akoravno bil je čisto delavnik in je strašno snežilo, je vendar velika rajda ljudi njega na mrtvišče spremljala. Naj bo rajniki mož toraj vsem znancem in prijateljem v molitev priporočen!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Veselo novico imamo denes poročati: tako zvana mladoslovenska stranka je v njenih zastopnikih razpadla. Poslanci dr. Vošnjak, Pfeiffer in Nabergoj so pristopili državno-pravnej stranki, katero vodi grof Hohenwart in pri kateri je tudi naš vrli Herman. Hvala Bogu, domače razprtije je vsaj enkrat konec. Naše znotranje zadeve se čedalje bolj mešajo. Dunajski ministri so z magjarskimi se dogovorili, kako se bo dualizem podaljšal. Magjari so bili z dogovori zadovoljni, dunajski ministri pa so gledé nacionalne banke hotli od dane besede odstopiti; to pa zato, ker je banka sama dogovorjeno preuredbo zastran izdavanja bankovcev zavrgla, najbolj pa ker nemški ustavoverci o tem nečejo ničesar čuti, da bi Magjari iz nacionalne banke 30 % srebra dobili in potem toliko magjarskih bankovcev izdali, katere bi tudi mi morali sprejemati. Da bi se te težkoče poravnale, potovali so naši ministri v Budapešt, kjer je bil z magjarskimi ministri velik pogovor pred cesarjem — a bilo je vse zastonj, Magjari hočejo dobiti, kar se jim je obečalo. Kakov konec bo to imelo, je težko reči; govornica gre, da bodo sedanji dunajski ministri odstopili. Minister Hlumecki je državnemu zboru nasvetoval, naj se pokupijo vse železnice; delničarjem se naj izplača njihova tirjatev z državnimi dolžnimi pismi. Misel ni slaba, le škoda, da se je tako pozno našla, kajti strahovito veliko milijonov smo davkeplačilci že plačali samo v podporo železnicam. — Angležka in Francoska plačujete za vvaženje svojega blaga k nam izredno malo colnino, našemu blagu pa pot zapirate z neizmernim velikim colom. Konec decembra bi imel te nesreče konec biti, a ministri naši so nasvetovali državnemu zboru, naj še tako ostane do konca julija 1877. — V Pragi je nemški profesor Woltman razžalil česki narod; vsled tega se je zbralo 600 českich dijakov ter profesorja očitno zasramovalo; 3 dijake so policaji zaprli. — V Zagrebu na tamošnji gimnaziji podučuje že več časa mnogo Slovencev; sedaj so 4 slovenski profesorji tam; Slovenci bi jih rajši imeli v Mariboru ali v Ljubljani namesto sedanjih profesorjev, ki so iz večja trdi, slovenskim dijakom malo kedaj prijazni Nemci. Ubogi Slovenci iše kruha na tujem, doma pa mu ga uživajo tujci. Katoliški župnik Musič, ki je v Hercegovini z 3000 vstaši hrabro Turkom glave odbijal, je zašel črez avstrijsko mejo v Dalmacijo; avstrijski žandarji so ga zgrabili in v Celovec odposlali, kder bo zaprt.